Kolozsvár 1903. V. évfolyam 108. szám Hétfő, Április 20.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre..... 24 kor. (12 frt)
Félévre..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hó a .... 2 „ (1 „)
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.)
Vidékre .... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel. Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA: Négyszög centiméterenként 8 fillér. Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek. Nyilttér soronként 40 fillér.

Kossuth Ferenc
Bocskay népéhez.

Kossuth Ferenc a hajdumegyei küldöttséghez a következő gyönyörü beszédet intézte.

Kolozsvár, márc. 20.

Ha valahol szivesen jelenek meg szivesebben sehol sem teszem azt, mint Bocskay népe előtt. Midőn Hajdu vármegyének összes választókerületei egyetértő lelkesedéssel jöttek fel tiltakozó kérvényeik átnyujtása végett, azon katonai javaslatok ellen, melyek törvényerőre emelkedését minden erőnkből meggátolni legelsőbb és legszentebb kötelességünknek ismerünkl

Eljöttem ide, hogy az önök szemébe nézzek, hogy megkérdezzem önöket, helyeslik-e azt a küzdelmet, a melyet mi alkut nem ismerő kitartással folytatunk. — Az önök megjelenése és lelkesedése bizonyiték arra nézve, hogy önök ezt helyeslik.

Bölcsen és alkotmányunk szellemében jártak el önök, hogy kérvénynyel és felirattal járultak a törvényhozáshoz, hogy igénybe vették ezt a jogot, mely mindannyiszor rendelkezésükre áll önöknek, mikor a nemzet legfőbb érdekeit látják megtámadva. A választási jogot csak öt évről öt óvre gyakorolhatják és azt se az egész nép, csak azon kiváltságosok, akik választói névjegyzékbe bevétetnek és ép ezért a jelenlegi választási rendszer folytán alakult képviselőházat a magyar nemzet teljes képviseletének, a képviselőház többségének akaratát az egész magyar nemzet akaratának el nem ismerhetjük.

Mi, a nemzet igazi akaratának képviselői, szembeszálltunk e mesterséges többség önkényével, mely szembe akar helyezkedni a nemzettel, a nemzet valódi akaratával.

Önök, Bocskay hőseinek utódai, valamikor karddal tettek igazságot a nemzet eltiprott jogai mellett. Könnyebb dolog kardot rántani s ha rövid a kard, megtoldani egy lépéssel, mint folytatni azt a küzdelmet, a melyet mi most folytatunk,

De folytatjuk e nehezebb küzdelmet, erőt meritve az önök érzületéből, mert nekünk egy a célunk, egy a törekvésünk: a magyar nép boldogulása, e nemzet fölvirágoztatása és szabadságának kivivása.

Önöket is e gondolat vezérelte az ország szivébe, ez a lelkesedés inditotta arra, hogy nem nézve zivataros időt, félretéve napi munkájuk futólagos kötelezettségeit, nem kimélve időt, fáradtságot és anyagi áldozatot: eljöttek ide legszentebb honfiui érzületük mellett bizonyságot tenni és nemzetünk romlására vezető, kárhozatos törvényjavaslat ellen minden erejükkel tiltakozni.

Tartsák hát meg önök a lelknsedésnek e ki nem alvó tüzét és hagyják örökségül unokáiknak, mint ahogy önök örökségül kapták áldott emlékü nagyapáiktól, a kik egykor Bocskay dicső lobogója alatt küzdöttek, vérzettek a szabadságért és a magyar nemzet igazaiért.

Legyenek önök áthatva attól a tudattól, hogy mi is e nemzet törvényes igazságaiért küzdünk és mi a törvény uralmát akarjuk megvédelmezni és ha kell, minden erőszakosság ellen is meg is fogjuk tudni azt oltalmazni.

Önöknek személyem iránt nyilvánitott kitüntető tiszteletkegyességét elháritom magamtól; nem engem illet az, hanem csak azon elveket, melyeknek lobogóját a sors különös rendelkezése ez idő szerint az én kezembe adta, meg a Kossuth névnek, melyet viselek.

Mig önök szeretik Kossuth Lajost, míg az ő emléke oltár minden magyar ember szivében és mig lelkesedés és akarat ily hatalmas s ellenállhatatlan megnyilatkozásait szemlélhetem: nem féltem nemzetemet, sőt, mint e zimankós időt fel fogja deriteni a nyájas tavasz kicsillanó napsugara; a zordon politikai láthatáron is ott látom átderengeni a jövendő fényes napsugarát, mely boldog tavaszt igér e nemzetnek, mely előbb-utóbb szabad, független és boldog leszen.

= A kétéves katonai szolgálat. A függetlenségi és 48-as párt tagjai már régen sürgetik a kétéves katonai szolgálati idő behozatalát. A most folyó katonai vitában az ellenzék részéről számos szónok hangsulyozta, hogy be kell hozni az uj rendet s ezt nem csak javasolták, de követelték is az ellenzéki képviselők. Mint fővárosi tudósitónk jelenti, az ellenzék erős akciójának meglesz a kivánt üdvös eredménye. A hadvezetőség a kétéves szolgálati idő eszméjét elfogadta s most már kivitelen dolgoznak. Az erre vonatkozó javaslatok készülnek már s igen valószinü, hogy törvényjavaslat alakjában hamarosan előterjeéztik a képviselőháznak.

A „Kossuth Lajos asztaltársaság" záró estélye.

Saját tudósitónktól.

Kolozsvár, április 20.

Tegnap este e szezonban utolsó estélyét tartotta a „Kossuth Lajos asztaltársaság", mely mindjobban növekedett három évi fennállása óta számban, erőben és tekintélyben. A tegnapi összejövetelre is teljesen megtelt a New-York szálló emeleti terme diszes közönséggel, melynek szivét, lelkét megihlették azok a hazafias és emelkedett szellemü beszédek, szavalat és felolvasás, melyek idézve Kossuth Lajos szellemét: ott elhangzottak.

Az estélyt *Turcsányi* Gyula elnök nyitja meg, néhány szóval üdvözölvén az összegyülteket és felhivja dr. *Papp* József ügyvédet, lapunk felelős szerkesztőjét, hogy tartsa meg felolvasását.

„Kossuth a nőkről" ez a cime dr. Papp József szellemes és történelmi adatokkal tarkitott felolvasásának, mely különösen a hölgyközönség körében talált visszhangra és tetszésre, mely a felolvasás során minduntalan felhangzott. A felolvasást egész terjedelmében holnapi számunkban közöljük.

Dr. Papp József általános tetszés között befejezett felolvasása után *Herepey* Gergely az ősz ev. ref. pap állott fel, hogy a Kossuth serleggel kezében, áldomást mondjon a hazára. Gyönyörü beszédben éltette e nemzetet és e hazát Herepey.

Utána *Kecskeméthy* István dr. állott fel és poharát a felolvasóra: dr. *Papp* Józsefre üritette szellemes felköszöntőben.

Elnök felhivta *Tompa* Kálmánt szavalatának megtartására.

„Kossuth szobra Clevelandban" ez a cime *Tompa* Kálmán legujabb költői szárnyalásu ódájának, melyet hévvel olvasott fel és a közönség nagy tetszéssel fogadott.

Turcsányi Gyula elnök szólalt fel ezután. Visszapillantást vetett az asztaltársaság most lezáródott 3 esztendős multjára és köszönetet mondott mindazoknak, kik annak felvirágoztatásában segédkezet nyujtottak.

Lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után *Halász* Lajos nagyváradi lapszerkesztőt, az ottani függetlenségi párt érdemes tagját hivta fel beszédje megtartására.

Halász Lajos szép szavakban ecsetelte, hogy mennyire örvend a lelke annak, hogy itt Kolozsvárt asztaltársaság ápolja Kossuth Lajos szent eszméit.

Turcsányi Gyula elnökre, ki az eszme ápolásában előljár és az asztaltársaság illusztris tagjaira általában és a jelenlevő *Kossuthány* Ignácz egyetemi tanárra üriti — viharos taps és éljenzés közepette — poharát.

Halász Lajos beszédének meg volt az az érdeme, hogy megszólaltatta *Kossuthány* Ignáczot. A tudós tanár elháritotta magától az üdvözlést, ám egyben gyönyörü és megkapó beszédben fejtegette kötelességeinket. »*Dolgozzunk és takarékoskodjunk*«, ezt a jelszót állitotta fel és tartalmas felszólalásában vázolta a teendőket, melyek e téren — ha boldogulni akarunk — reánk várnak. A beszédnek, mely mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét, nagy hatása volt. Percekig tartott a taps és éljenzés beszéde befejezte után és annak közvetlen hatása alatt felszólalt:

Lengyel Károly iparos polgártársunk és talpraesett beszédben reflektált Kossuthány gyönyörü szónoklatára.

Számos felköszöntő hangzott még el. A közönség derülten hallgatta meg *Kecskeméthy* István dr-nak, különösen az ügyvédekről — és nem az ügyvédekre — mondott tréfás toasztját, melyre dr. *Papp* József hasonló szellemben replikázott.

Megyaszay Mihály theologus, az ifjuság részéről beszélt és vett bucsut az asztaltársaságtól.

Turcsányi Gyula és *Herepey* Gergely reflektáltak erre, majd az elnök szép szavak kiséretében bucsuszót mondott az asztaltársaságnak, mely után az egybegyült közönség a legkedélyesebb hangulatban lassankint eloszlott.

Az „Erdélyi Irodalmi-Társaság" felolvasó ülése.

Kolozsvár, április 20.

Látogatott felolvasó ülést tartott tegnap d. e. 11 órakor a városháza közgyülési termében, az »Erdélyi Irodalmi-Társaság«. A terem zsufolásig megtelt érdeklődő közönséggel, melynek zömét Kolozsvárnak, az irodalmi élet iránt érdeklődő hölgyei alkották.

A felolvasó ülés tárgysorozata, sok érdekességet igért a hallgatóságnak, melynek elseje: *Kozma* Ferenc kir tanfelügyelő »Visszapillantás egy félszázad előtti iskolai életünkre« cimü felolvasása volt. A közönség nagy érdeklődéssel hallgatta az érdekes és értékes visszaemlékezéseket és a felolvasás befejeztével lelkesen tapsolta a felolvasót.

Utána *Komáromy* Andor vendég olvasott fel müforditásokat a nagy német poéta Schiller verseiből. A forditás költői szépsége, lendülete, mely az eredetiből semmit sem csorbitott, nagy tetszést keltett.

Ezután *De Gerandó* Antonia r. tag „A francia drámairodalom legujabb irányáról" olvasott fel magvas és tartalmas értekezést, érdekesen méltatva többek között Brient „Vörös talár" és Rostand „L'Aiglon" (Sas-fiok) cimü darabjait. A felolvasást lelkesen megtapsolta a közönség.

Most egy kolozsvári fiatal, tehetséges poéta: *Biró* Arthur a „Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank" tisztviselőjének, lapunk belső dolgozótársának bemutatása következett. Dr. Csengeri János titkár olvasta fel, néhány gyönyörü kötteményét, melyek szépségei dr. Csengeri előadásában teljesen érvényesültek. A közeli viszony, melyben Biró Arthur, a mi kedves kollegánk, lapunkhoz áll, nem tartóztathat bennünket vissza annak konstatálásától, hogy Biró Arthurnak, az „Erd. Irod. társaság"-ban való bemutatása, csak egy lépés, de mindenesetre fontos lépés arra az utra, mely az igazi tehetségek elismeréséhez vezet. Olvasóinknak gyakran volt már alkalmuk gyönyörködni *Biró* Arthur eredeti verseiben és müforditásaiban, nem is szólva »*Arthur*« aláirásu aktuális és a napi eseményeket megéneklő poemáiról. Négy versét olvasta fel dr. *Csengeri* János, melyek közül a »*Sors*« cimüt, mely a közönségnek láthatólag legjobban tetszett, itt közöljük:

Sors.

Én? szürke folt csak. Ön? ragyog.
Maga kocsin jár. En? gyalog.

Maga, úgy hallom, örökké vidám.
Én? farsangkor csak, még akkor se tán.

A maga ajkán örök a mosoly.
Az én szivemben kétség bujdokol.

Ön? meg se lát. Én? bolygok önt keresve,
Ha jő a nap s ha rám borúl az este.

Ön? mit se sejtve kocsiz, kedvesem.
Én? gyalogolok tovább, csendesen.

Dr. *Gyalui* Farkas felolvasása az idő előrehaladottsága miatt a tegnapi tárgysorozatból elmaradt. A felolvasó ülés negyed egy órakor véget ért. (—ő.)

A kassai sikkasztás.
Ujabb részletek a panamáról.

Kolozsvár, április 20.

Hirt adtunk már arról a nagy sikkasztásról, a mit Kassán két hütlen városi tisztviselő, Horalek Ferenc főpénztáros és Hollay Adolf volt főszámvevő követtek el, kikre a vizsgálat eddigi adataiból 125,000 korona eltünése derült ki. A részleteket Kassáról a következőkben jelentik:

A sikkasztási ügyben tegnap egész nap folytatták a vizsgálatot Péchy Zsigmond főispán vezetése mellett. Az előző nap megállapitott 53,647 korona pénztári hiányon kivül a rendőrlegénységi nyugdijalapnál 25.000, a dómépitési alapnál 11,000 s a házi pénztárnál 18,000 korona hiányt konstatáltak. Horalek Ferenc elsikkasztotta a gázgyár által április 14-én befizetett 3363 korona bérösszeget s a pénzt kézbesitő szolgának kis papirnyugtát adott a pénz felvételéről, de az összeget sem a bevételi naplóba, sem a pénztárkönyvbe nem vezette be. Az egész hiány eddig — mint már emlitettük — 125.000 korona.

A rendkivüli tanácsülésen elhatározták, hogy Horalek minden ingó és ingatlan vagyonára *biztositási végrehajtást és bünügyi zárlatot kérnek*, mit a törvényszék elnöke és az ügyészség 125,000 korona erejéig nyomban el is rendelt. A városi pénztár ideiglenes vezetését Juhász Mór rendőrfogalmazóra bizták s egyben a pénztár további lezárását a vizsgálat befejezéséig elrendelték.

Mialatt vizsgálat folyt, Horalekhez a fővárosi banktól távirat érkezett, melyben értesitik, hogy a kért 110,000 korona kölcsön felét ingatlan vagyonára megadják. Ez jele annak, hogy Horalek a katasztrófa bekövetkezését sejtvén, a fedezetről gondoskodni kivánt, de elkésett.

Horalek ingatlanainak értéke meghaladja a 300.000 koronát, mely részben örökölt vagyon. Sikkasztásainak rugója merész spekuláció a szőlőmüvelés terén. Abauj-Tihanyban földbirtokot vásárolt s mintán forgó tőkében megszorult, városi pénzen fedezte a hiányt. Horalek különben roppant visszavonultan élt és mindig ujabb spekuláción járt az esze. Kassavidéki bora messze földön hires.

A város szervezeti szabályzat szerint anyagilag felelős az ellenőrzéssel megbizott Münszter Tivadar polgármester, Sipos Bertalan főszámvevő és Hollay Adolf volt főszámvevő. Münszter Tivadar három heti eredménytelen vizsgálatának magyarázata az, hogy Horalek valószinüleg az alapitványok és alapok pénzével számolt el és egy ugyanazon pénzzel.

Horalek tagadja bünösségét és egyre azt hajtogatja, hogy ellenségei a pénzt ellopták. Horaleket már az ügyészségre szállitották. Bodnár Ferenc vizsgálóbiró folytatja a kihallgatás. Péchy főispán sürgős táviratilag felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy a számfejtő és pénztári könyvnek megvizsgálására szakközegeket küldjön ki.

Holnap rendkivüli városi közgyülést tartanak, melyen a főispán beszámol és az összes, az ellenőrzést mulasztó tisztviselők ellen a fegyelmit fogják elrendelni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, április 20.

— (**Halálozás.**) Báró Bánffy Jenő marosszentkirályi nagybirtokos, főrendiházi tag, ma, hajnali 4 órakor hirtelen meghalt Kolozsváron. Temetése 22-én d. u. fél 4 órakor lesz az Egyetem-utca 8. szám alatti lakásáról.

— (**Az oltáregyesület kiállitása.**) Kolozsvár szépei egyesültek, hogy a mi gyönyörüt alkotni tudnak, egy csomóba hordják. Versenyeztek egymással a mágnás nők s a polgárasszonyok, hogy diszesebbé tegyék a vallás szent szymbólumaiból alkotott kiállitást. És tényleg szemkápráztató, pazar fényben tündöklik a főtéri róm. kath. leányiskola nagyterme a szebbnél-szebb kiállitott tárgyaktól. Ott láttuk az összes vallási ornatusokat: mise-ruhákat, kar-ingeket, stólákat, az arany és ezüst edényeket egy csomóban. A gyönyörü kézimunkák mellett ott vannak a kolozsvári és vidéki modern és antik ötvös munkák: a nehéz aranyveretü kelyhek, gyertyatartók stb. A kiállitók között ott találjuk az erdélyi és kolozsvári társadalom előkelőségeit, ugymint: Gróf *Mikes* Miklósnét, Gróf *Almássy* Imrénét, báró *Bánffy* Ernőnét, báró *Jósika* Lajosnét, báró *Huszár* Károlynét, báró *Wesselényi* Miklósnét, *Barcsay* Domokosnét, gr. *Bethlen* Évát, gr. *Korniss* Bertát, *Panajoth* Sándornét, *Kisfalusy* Jánosnét, *Kőváry* Lászlónét, özv. *Imreh* Gergelynét, *Hirschler* Irmát, *Oberti* Vilmát, *Nagy* Matildot, *Balázs* Ilonát, *Muncsy* Amáliát, *László* Rózsikát és *Maizner* Ilonát. Nem mulaszthatjuk el, hogy külön is ki ne emeljük az özv. Imreh Gergelyné és László Rózsika által kiállitott és készitett gyönyörü arannyal áttört igazán müvészi értékkel biró lobogót. — A kiállitott tárgyak majdnem egyharmad részét gróf Bethlen Éva és gróf Almássy Imréné szolgáltatták. Számos csinos dolgot produkáltak a r. kath. leányiskola IV. oszt. növendékei is. A kiállitott tárgyak egyházankinti szétosztása holnap megy végbe.

— (**A Rákóczy-mozgalom.**) A nagy szabadsághős kassai szobra és hamvainak hazaszállitása iránt inditott nemzeti mozgalomhoz — a mint irtuk — hozzácsatlakoztak a kolozsvári egyetemi ifjak is. Egy nagyszabásu ünnepélyt készülnek rendezni május 24-én, melyre a fővárosi és kolozsvári iró és müvészvilág nagyjain kivül, a helyi társadalom előkelőségeit kérik fel szereplésre. E napból tisztán Rákóczy napot óhajt csinálni a rendezőség, élén *Kun* Béla elnökkel és hogy ez kivihető legyen a városi és megyei törvényhatóságokat csatlakozásra szólitják fel. Kérték, hogy az ünnepély emelése végett május 24-én a két törvényhatóság együttes Rákóczy-diszünnepélyt tartson. A városi közgyülés ma délután tárgyalja az eziránt beadott sürgős kérvényt. Nem kételkedünk, hogy a hazafias kérést kész örömmel teljesitik. Az ünnepély rendező bizottságának diszelnökévé *Fekete* N. Béla, városi tanácsost kérték fel, ki azt el is fogadta. *Schilling* Lajos dr. egyetemi rektor, *Dózsa* Endre, alispán; *Gál* Kelemen, főgimn. igazgató; *Török* István, kollegiumi igazgató, *Ferencz* József, unit. püspök; *Kiss* Sándor, keresk. akadémiai igazgató; *Vuchetich* Sándor, posta és távirda igazgató; *Schandl* Mihály, m. á. v. üzletvezető és *Stuckheil* Gyula pénzügyigazgató fogadták el eddig a védnökséget. Az ünnepély tehát minden tekintetben méltónak igérkazik Rákóczy emlékéhez.

— (**A Pataky-alap.**) Kolozsvár hajdani főorvosának: Pataky Dánielnek nevéről elkeresztelt és mintegy 20000 korona tőkét képviselő alapitvány alapból báró Jósika Samuné urnő, ki azt kezeli 710 koronát adott a szegény betegek ápolási költségeire.

— (**Az ipartestület közgyülése.**) A kolozsvári ipartestület előljárósága tegnapra a Redoutba közgyülést hivott össze. 11 órakor a gyülést megis akarták tartani, de *Tussay* Gábor iparhatósági biztos azt feloszlatta, mert azt szabálytalanul hivták össze, a mennyiben a meghivókat csak 3 nappal a gyülés előtt kézbesitették.

— (**Rendőrségi kedélyeskedés.**) A 63 számu rendőr ismertetett és ismételt rakoncátlan magaviselete ujólag felkeltette bennünk azt a gyanut, hogy a boldogult Deák-korszak halottaiból feltámadni készül, egy — az e korra emlékeztető — tragikomikus história erősiti meg erre vonatkozó alapos aggodalmunkat. A páratlanul érdekes eset, melyet könnyen megmagyarázható okokból, csak most sikerült megtudnunk, a következő: *M. J. rendőrségi tisztviselő* egy éjjel a Tivoli-utcán haladt végig. S ime egyszerre az éji homályból egy rendőr deli alakja tünt fel. A rend tapintatos őre ahelyett, hogy feljebbvalójának kötelességtudóan szalutált volna, minden ok nélkül támadólag lépett fel. A mit sem sejtő tisztviselőt igen meglepte alattvalójának impertinens és kihivó magaviselete s ezért őt alaposan megdorgálta. A rendreutasitás a rendőrben annyira felébresztette az »eréllt és tapéntatot«, hogy — kardját is igénybe akarta venni. Eddig szól az ének. Több kommentár felesleges!.... Hogy információnk forrása hiteles, bizonyitja az a fegyelmi ügy, mely a rendőr ellen már folyamatban is van, azonban az eset bökkenője az, hogy nem tudják a bünöst a 80 darab rendőr közül felismerni.

— (**Az ellenzék a börtönben.**) Belgrádból irják: A szerb hivatalos hatalom valósággal üldözi az ellenzéki embereket. A minap négy ellenzéki ujság főszerkesztőit tartóztatták le, ezek közül tegnap hármat nagy óvadék letétele mellett szabadon bocsátották. Három nap óta ujból megjelennek az ellenzéki lapok, de kijelentik, hogy az ország belső dolgairól nem szabad foglalkozniok. Ezért a lap élén, ott, hol a vezércikk szokott megjelenni, ártatlan dalokat és gyermekségeket közölnek. — A legutóbbi tüntetés miatt még harminc ember van börtönben. Tegnap 122 fiatal embert, köztük három elemi iskolás gyermeket, kibocsátottak a fogságból, a legtöbbet azonban csak ideiglenesen.

— (**Botrány egy honvédhadnagy temetésén.**) Se vége, se hossza a Gotterhaltéval, a magyarnak oly gyülöletes hóhérnótával kapcsolatos botrányoknak. Szinte hihetetlen, hogy katonáéknál mennyire ragaszkodnak ehhez az átkos, szomoru emlékü nótához. Látják, hogy mennyire gyülöli, utálja a magyar közönség és mégis minduntalan a fülébe huzzák. A legujabb botrány *Szabadkán* esett meg a Gotterhaltéval. Tudósitónk jelenti, hogy *Gábry* Andor m. kir. honvédhadnagy temetésén tegnapelőtt a katonabanda rázenditett a Gotterhaltéra. A hazafias gyászoló közönség megbotránkozásának fütyüléssel és abcugolással adott kifejezést, a miből leirhatatlan botrány támadt. A zenekar mégis végigjátszotta a hóhérnótát, melynek hangjai belevesztek a közönség jogos fölháborodásának morajába.

— (**Ismeretlen Korvin-kodex.** Dr. *Schönherr* Gyula a Magyar Nemzeti Muzeum igazgató őre, a ki a római történelmi kongresszuson a Magyar Nemzeti Muzeum képviseletében vett részt, érdekes és a magyar kulturtörténetre nagyfontosságu felfedezéssel tért haza római utjából. — A római állami könyvtárak egyikében, a *Casanate*-könyvtárban olyan ismeretlen Korvin-kodexet talált, amelyben egykoru magyar nyelvü bejegyzések foglaltatnak. A kodex latin orvosmunkát tartalmaz, amelyben a Magyarországon ismert növények képei magyar feliratta l is el vannak látva. Mátyás király világhirü budai könyvtárából, melynek kötetszámát 7—8000-re becsülik, mintegy közel másfélszáz kodex maradt fenn napjainkig. — Ezek között a most felfede-

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

zett kodex az egyetlen, mely magyar szöveget foglal magában és az első könyvészeti adat, mely a könyvtárt használó királyi udvar magyarságára vet világot. E nevezetes nyelvemlék érdekesebb lapjait dr. Schönherr a Magyar Nemzeti Muzeum számára lefényképeztette s felfedezését az Akadémiában fogja részletesen ismertetni.

— (**Baranyavármegye a párbaj ellen.**) Baranyavármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyülésén elhatározta, hogy a képviselőházhoz föliratot intéz a párbaj ellen, kérve olyan törvényjavaslatnak benyujtását, a mely a párbajt lehetetlenné teszi.

— (**Philloxera-zárlat.**) A belügyminiszter a hunyadmegyei Algyógy és Bokányfalu községek határára, mivel ott philloxerás szőlőket találtak — philloxera-zárlatot rendelt el.

— (**Tenyészállat kiállitás Nagy-Enyeden.**) Alsófehérmegye gazdasági egylete a jövő hó 4-én tenyészállat kiállitást rendez, melyre nagyon sok dijat tüztek ki a szebb állatok gazdáinak jutalmazására. A kiállitást az egylet nevében egy 16 tagu rendező bizottság rendezi, élén dr. Varró Lászlóval, Nagyenyed polgármesterével. Az államvasutak igazgatósága kedvezményes szállitást biztositott a kiállitóknak. Az ez iránt való megkereséseket Meiszner Ernő állattenyésztési főfelügyelő intézi el Segesváron.

— (**A hivatalos lapból.** *Kinevezés.* Az igazságügyminiszter báró *Rudnyánszky* Béla és *Bodor* László kir. táblai birói cimmel és jeleggel felruházott kolozsvári kir. törvényszéki birákat a kolozsvári egyetem orvosi fakultása mellett müködő törvényszéki orvostani vizsgálóbizottságba kinevezte. A belügyminiszter a kolozsmegyei topdszentkirályi anyakönyvi kerületbe *Szappan* Gyulát, a nagysármásiba *Töködi* Sándort, a magyarpatakiba *Gidali* Vilmost nevezte ki helyettes anyakönyvvezetőkké. A földmivelésügyi miniszter erdőgyakornokokká nevezte ki: *Nádai* Dénest és *Kuka* Józsefet Besztercére, *Arnául* Miklóst Csikszeredára, *Bukva* Jánost *Kolozsvárra*, *Hermann* Jánost pedig Nagyenyedre. — *Pályázat.* A kolozsvári kir törvényszéknél *aljegyzői* állásra.

— (**Halálra itatott fiu.**) Kovács János és Hajas Ferenc iparosinasok minap magukkal csalták Takács László tizennégyéves iskolásfiut Schlesinger Adolfnak Ujpesten, a Beniczky-utca 3-ik sz. alatt lévő pálinkamérésébe. Ott tiz pohár pálinkát itattak meg vele Schlesinger szivességéből, aki a fejletlen gyermeknek meggondolatlanul adta a pálinkát. A kis Takács-fiu ugy berugott az erős szesztől, hogy öntudatlan állapotban vitték haza. Otthon lefektették, de reggelre halva találták az ágyában. A rendőrség meginditotta a vizsgálatot a pálinkamérő ellen, aki a fejletlen gyermeknek pálinkát adott.

— (**Kaland az uton.**) Egy kolozsvári uri családnak szépséges fiatal leánya a husvéti ünnepeket egy közelvidéki rokonainál töltötte. Mikor elment, az édes mama meghagyta, hogy pár napnál tovább semmi esetre se maradjon. Igy aztán bárhogyan tartóztatták a rokonok és bármilyen jól érezte magát közöttük, tegnap már visszautazott. Tömérdek sokan szállottak fel a vonatra, de az utasok nagy része már a közeli állomásoknál el-elmaradozott s a leányka egészen egyedül maradt a bőrpamlagos kupéban. Azonban ez sem tartott sokáig, mert a vonat indulása előtt egy csinos, kis bajuszu legényke ugrott fel és a vele szemközti helyet foglalta el a kocsiban. A kis leánynt szörnyü félelem szállotta meg a magányban. Eszébe jutott az édes anyuskája figyelmeztetése:

— Őrizkedjél a vonaton mindenféle ösmeretségtől!

Hirtelenében arra gondolt, hogy leszáll, de mikor ez a mentő eszméje támadt, az átkozott vasut éppen elindult. A fiatal ember pedig — a kis lánynak ugy tetszett — egész bizalmasan hunyorgatott és laposakat pislantgatott nagy barna szemeivel, a miről ugy megremegett, mint a novellabeli nyárfalevél. Sőt még ennél is jobban, mikor a legényke ezt kérdezte:

— Hova utazik Nagysád?

Gyönge hangon felelt a leány.

— Kolozsvárra.

Ugy látszott, mintha ez a válasz jól esett volna amott. Izgatottan kezdte pödörni a csöppnyi kis bajuszát, közbe köhintett is egyet-egyet, mint a ki mondani akar valamit. Néhány percig tartott ez igy, mig végre a fiu kényelmesen megvetette a hátát az ülésen és ujból megszólalt:

— Nagysádat egy szivességre kérném. Az utitársnő fél hanyon mondta:

— Tessék.

— Ha Kolozsvárra érünk: kegyeskedjék engem — felkölteni. Szólt és ezzel lecsukta a szempilláit.

— (**Rablás egy hetipiacon.**) Vakmerő rablás történt az aradi hetipiacon. Két hajcsárnak látszó idegen ember Nyika Péter nagylaki parasztot, aki tehenet akart vásárolni, elcsalta a Marospart egy néptelen helyére s mivel az öreg embernek fájt a lába, az egyik vállalkozott rá, hogy lehuzza a csizmáját. Mig ez a csizmát huzta, a másik leszoritotta Nyika Pétert a földre s kivette zsebéből a pénztárcáját, melyben 370 korona volt. A rablók azután elfutottak, Nyika pedig 11 óra felé sirva panaszolta el baját a rendőrségen. A főkapitány detektiveket küldött ki, hogy Temesvár felé utazva keressék a rablókat és sikerült is lecsukatniuk őket. Az egyiket Vingán, a vonaton tartóztatták le. Krisztucz Györgynek hivják, felsőbányai illetőségü, ismert „tárca-dobó“. Tagadja a rablást, de a lopott pénzből kétszáz koronát megtaláltak nála. A másikat Orcyfalván a vasuti állomáson fogták el, ezt is bevitték. A rablók egy jó darabig gyalog mentek s a közbeeső állomásokról külön-külön akartak tovább utazni Temesvár felé.

SZINHÁZ.

Szinházi müsor:

Hétfő: Bob herceg. (B. 178 sz.)
Kedd: Annuska. (B. 179 sz.)
Szerda: Angot, a csarnok leánya.) (B. 180. sz.)
Csütörtök: Angot, a csarnok leánya. (B. 181 sz.)
Péntek: Tarján Irma első föllépésével először Lady Windermere legyezője. (B. 182 sz.)
Szombat: Lady Windermere legyezője. (B. 183 sz.)
Vasárnap: d. u. A denevér.
» este Aranylakodalom. (B. 184 sz.)

* **Ingyenélők.** Tegnap délután közepes ház érdeklődése mellett került szinre ez a régi jó életkép. A főbb szerepeket: Szabó Mariska, Tövölgyi Margit, Hegedüs Szerafin, Thury Elemér, Tompa Kálmán, Mészáros és Dezséri játszották. Az »Acélhang« dalegyiet négy tagjának móka ásai. Mátrai Kálmánnal az élükön nagyon tetszettek.

* **Annuska.** Csaknem megtelte szinház tegnap este Gárdonyi Géza iként bemutatott „Annuska“ vigjátékának második előadására. A közönség jóleső derültséggel élvezte végig a vigjáték közvetlen, poétikus jeleneteit és a főszereplőknek: Th, *Csige* Böskének, *Mészáros* Alajosnak, *Szentgyörgyi*nek, *Mátrai*-nak, *Laczkó* Arankának tegnap is többször kellett a hivó tapsra a lámpák előtt megjelenni.

Sport.

Football. A vasárnapra hirdetett football match, a római katholikus főgimnázium csapatának távolléte miatt elmaradt. Valószinüleg a kedvezőtlen idő tartotta vissza a gimnázisták csapatát a mérkőzéstől, A kereskedelmi akadémisták jó ideig várakoztak rájuk, a mi pedig e hideg és szeles időben egyáltalában nem volt kellemes. — Miért nem tudatták előre távolmaradásukat, mert ezáltal nemcsak ellenfeleiket, hanem még a közönséget is felültették. Kivánatos lenne, hogy az ilyen operettszerü esetek ne ismétlődjenek! (i.)

Gerentsér vivóakadémiája. Városszerte nagy érdeklődéssel várja a közönség Gerentsér László vivómester akadémiáját. A rendező-bizottság a mérkőzés napját május tizedikére tüzte ki. Az akadémiát a téli szinházban tartják meg rendes helyárakkal. Az akadémia fényes sikerét előre biztositja Santelli Italo és lovag Arlow vivómesterek, továbbá számos elsőrangu fővárosi amatőr közreműködése. A helybeli vivógárda elitje szintén képviselve lesz. Az akadémiára Gerentsér mester legjobb tanitványait fogja felléptetni.

Szép müvészi vivást fog bemutatni Gabányi Imre dr. és Repeczky László a K. E. A. C. ágilis alelnöke.

Az akadémiát délelőtt 11 órakor kezdik. A jegyeket a rendező-bizottság már a napokban kibocsátja.

Közönség köre.

A fogyasztási adóbérlet.

Az alábbi sorokat kaptuk:

Tehát — mint értesülünk — a Tanács azt fogja javasolni a közgyülésen, hogy a fogyasztási adók a jövő évre is Rosenfeld és Kanitz uraknak adassanak bérbe. Még pedig méltányossági szempont lesz a vezérlő indok.

Tavaly is történt ugyan valami, a mi a házi kezelés sürgős beállitását tette igen aktuálissá és ajánlatossá, de ekkor az idő rövidsége, a Mátyás-szobor leleplezése, stb. tudta csak ennek a jeles és ma már talán csak Macedóniában létező institutiónak az életét egy évvel meghosszabitani.

Ezuttal azonban méltányosságban fogunk utazni!

Am jó! Ha Kolozsvár közönsége csakugyan olyan helyzetben van, hogy mindenen felül még Rosenfeld és Kanitz uraknak is tud és kell csupán méltányosságból évenként vagy százezer koronát izzadnia, ezzel szemben legalább annyit tegyen meg a tanács, hogy ezen méltányosságra appelláló urnak eddigi nem igen méltányos müködését egy kissé más, emberségesebb, szelidebb mederbe szoritni igyekezzék, mert sehol és soha polgárság, de leginkább kereskedő és iparos fogyasztási adóbérlőtől annyi brutalitást és erőszakosságot nem türt és nem szenvedett, mint a jelen bérlőtől.

Kolozsvárt, 1903. április 20-án.

Egy polgár.

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósitóinktól.—

Hó és fagy mindenfelé.

Budapest, ápr. 20. (érk. 8 ó.) **Fiuméból** jelentik: A tegnapi hóvihar miatt a budapesti gyorsvonat 7 órai késéssel érkezett meg. Zágráb előtt a vihar több táviró poznát ledöntött a pályára, mi által a vonat 6 órát vesztegelt. A személyvonat 3 órát késett.

Csáktornyáról jelentik: A tegnapi vihar kidöntötte a táviró póznákat: Az Inek felé menő vonat nyilt pályán órákig vesztegelt. A budapesti vonatok nem közlekedhetnek tovább mert a stájer határon a viz elvitte a pályatestet.

Czeglédről jelentik: Szombat délután erős hófuvás volt és reggelre megfagyott.

Szegszárdról jelentik: A tegnapi nagy hóvihar után az éjjel erős fagy volt. A gyümölcs és szőlő teljesen elfagyott.

Dombóvárról jelentik: Ma ismét erősen havazik. Az idő egészen téli és hideg.

Nagyszöllősről jelentik: Egész éjjel havazott. Mindent hó borit.

Resiczáról jelentik: Egész éjjel havazott.

Szentgotthárdról jelentik: Az egész járásban nagy a hó esés, a szántóföldeken két arasznyira fekszik a hóréteg.

Érsekujvárról jelentik: E hó 18-ika óta folyton havazik. Az utak térdmagasságu hóval vannak boritva. A bécsi és zsolnai vonatok 4 órai késéssel érkeznek.

Budapesten nagy vihar, déltől késő éjjelig sürü hóesés. A táviró és távbeszélő forgalom Bécscsel, egész Nyugateurópával még mindig szünetel. A táviratokat részben postával szállitják, részben kerülővel érkeznek.

Felelős szerkesztő:
Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Bakó-féle borokból állandó eladás e hó végéig az alsó-zsuki kastélyban.

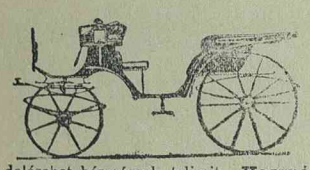

Udvari és Társa
kocsigyártó czég legnagyobb készletet tart
uj kocsikból,
elvállal e szakmábavágó javitásokat, kocsi lackirozást, bélelést. Megrendelőket készséggel teljesit. **Használt kocsit becserél.** — **Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol** 1985 92—144 **Kivánatra árjegyzéket küld.**
UDVARI és TÁRSA Kolozsvárt, Radák-utcza (Zöldfa vendéglő mellett) saját helyiség
Résztvett kiállitáson kitüntetve szép és jó munkáért

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VEDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.
Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utcza 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgönycim: „Erdélyi Gazda. Kolozsvár.“)
Czélja: Az erdélyrészi gazdaközönség támogatása *minden beszerzési és eladási ügylet alkalmával*, evégből:
Elvállal gazdáktól jövő **megbizásokat** *minden mezőgazdaság termény, állat stb. eladására*, valamint *bármely mezőgazdasági gép anyag, vagy szükséglet beszerzésére.*
Nagy sulyt helyez arra, hogy a gazdaközönséget a *legjobb minőségü vetőmagvakkal ellássa.*
Birtokeladás és vétel, jelzálog, biztositás és más, birtokosokat érdeklő ügyletekben tájékozóul, közvetitőül, esetleg megbizottként müködik.
Gazdákkal szemben eljárásaiért és tényekedéseiért *munkadijat fel nem számit.*
A társaság **gazda-feleinek** minden megbizás vagy ügylet alkalmával *a legmagasabb kedvezményeket nyujtja.*
Levélbeli, sürgönyi, telefon vagy személyes tudakozódásr a társaság *azonnal dijmentes kimerítő választ és felvilágositást ad.*
Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az Erdélyrészi Gazdaüszti Egyesületnek, azok *nyugdijalapjai javára 5—5%-ot ad.*

Ezen intézménynyel kapcsolatban fennáll és **ugyanott mindenkor megtekinthető** az
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA,
(mintaraktár) 2143 5 —10
melynek keretében *a legelsőrangu hazai szolid gyárak összes készitményei láthatók.*

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Jókai-utcza 4 sz. alatt**
butorraktárom tulhalmozottsága és főkép átalakitási épitkezés miatt kénytelen vagyok
x Üzlethelyiséget x
változtatni, ennélfogva a raktáromon levő összes háló, ebédlő és szalon berendezések, valamint egyes butor-darabok
xx mélyen leszállitott árban kaphatók. xx
Ezen körülményt b. figyelmébe ajánlva elvállalok egyszersmind mindenféle
ooo kárpitos munkát jutányos árban. ooo
Kiváló tisztelettel **MAYER GÉZA,**
2349 5—10 **kárpitos és butorraktáros.**

Legolcsóbb politikai napilap
a korán reggel megjelenő
UJSÁG.
Előfizetési ár:
Egy hóra — — 2 korona

Ajánlom a nagyérdemü közönség b. figyelmébe ujonnan berendezett
mechanikai kerékpár és varrógép
javitó mühelyemet
Kolozsvárt, Egyetem-utcza 6. sz. a.
Kerékpár 70 frttól 90 frtig. Hozzátartozó felszerelések: köpeny, 4—6 frtig. Tömlö gumi 2·30—3·50-ig. Minden egyes bicikli alkatrész szintén kapható jutányos áron és kitünö minöségben. 2365 5—80 **HERMANN E.**

Bittó Rezső
Kolozsvár,
úri divat különlegességek üzlete o
Mátyás király-tér 12. sz.
Mélyen tisztelt vevőim szives figyelmét felhivom a megérkezett
Tavaszi ujdonságokra.
Divatos és czélszerü loden Raglanok [illegible] öpenyegekre. Legujabb állasu kemény és puha, angol és francia divatu **kalapok.**
ÚRI fehérnemüek nagy választékban
és annak méret szerinti készitése.

Szép választék a legdivatosabb színes Zephyr és batiszt
ingekben.
Divatos, izléses nyakkendők nagy választékban. o
Állandó nagy **raktáron** magyar gyártmányu finom és jó
o KALAPOK, o
czipők, kesztyük, harisnyák, zsebkendők, sétabotok. — Az érdeklődő közönség szives figyelmét felhivom kirakataim megtekintésére, melyek változatva lesznek. Az ujdonságok láthatók

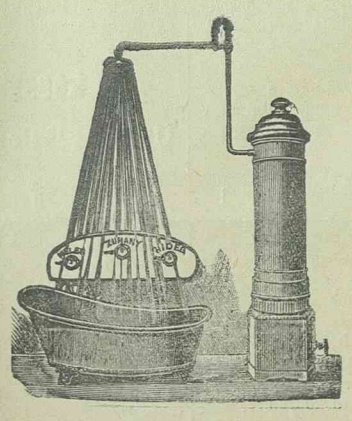

Törs és Ormai
mérnök-vállalkozók 2203 18—107
műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás király-tér 18. az első emeleten
Elvállalja
vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések berendezését,
lakó-házak, kasiélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára. Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan kloretek szivattyu-művek berendezését.
Készit mint különlegességet **kutakból táplált házi vezetékeket.**
Raktáron vannak:
vas-, agyag- és ólom-csövek, szivattyu-kutak vizvezetéki és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

Nyomatott Gombos Ferencz Ivcum könyvnyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca